

N:o 87.

Af herrar **J. Nydal** och **E. G. Åkerlind**, om ändring af 18 kap. 16 § strafflagen.

Allt kraftigare och bestämdare kräfver det allmänna rättsmedvetandet skärpta straffbestämmelser i fråga om djurplågeribrott.

På intet område torde det emellertid vara svårare att åstadkomma en fullt effektiv och på samma gång rättvis lagstiftning. En handling, som i ett gifvet fall och utöfvad under då för handen varande förhållanden måste betraktas såsom straffvärdt djurplågeri, kan i ett annat fall och under andra förhållanden vara berättigad, ja, till och med en pligt.

Hvarje specialiserande i lagen om djurplågeribrott är därför farligt. Och dess bättre har den *lagstiftande* makten i Sverige en sådan erfarenhet af de *lagskipande* myndigheterna, att den utan tvekan kan åt de senares afgörande öfverlemna, när i de speciella fallen straffvärdt djurplågeri föreligger eller icke. Det lider intet tvifvel, att med den samvetsgrannhet, som utmärker den svenska domarekåren, och med den varsamhet, med hvilken vår allmänna åklagaremakt utöfvas, skulle såväl de speciella djurskyddsvännerna som öfriga samhällsmedlemmar kunna känna sig tillfredsställda med en lagstiftning, som inrymde åt domstolarne makten att inom väsentligt vidgade gränser karakterisera brott och belägga straff.

Vår nu gällande djurplågerilagstiftning, som återfinnes i 18 kap. 16 § strafflagen, lyder sålunda: »Visar någon i behandling af egna eller andras kreatur uppenbar grymhet, straffas med böter. Äro omständig

heterna synnerligen försvårande, må till fängelse i högst sex månader dömas.»

Det är icke bland djurvännerna i vårt land mer än en mening derom, att denna paragraf är synnerligen otillfredsställande. Vid upprepade tillfällen ha dess restriktioner lagt hinder för domstolarne att såsom djurplågeri bestraffa förseelser, hvilka varit synnerligen upprörande.

Jag behöfver endast erinra om det på sin tid så mycket omtalade Wulffska cirkus-djurplågeriet, som undgick straff — emedan det icke kunnat visas vara »uppenbar grymhet».

Och här i Andra Kammaren berättade år 1888 herr Wretlind följande, högst betecknande episod: »En schåare (i Göteborg) hade tagit sig för att öfvergjuta en råtta med petroleum och sedan tända eld på densamma, hvarefter råttan fick springa omkring, och han fröjdade sig åt hennes plågor. Han blef anklagad för djurplågeri, hvilket ju var fullt berättigadt. Men han skrattade inför polisdomaren, emedan han visste, att han ej kunde dömas för djurplågeri, på den grund att djuret ej var husdjur. Polisdomaren kom då på den fyndiga idén att döma honom till straff — för ovarsamt handhavande af elden.»

En rå människa, som tillfredsställer sina lägsta drifter, sitt usla begär att plåga en lefvande, kännande varelse, undgår, om denna varelse icke är ett husdjur, helt och hållet straff därför. Och likväl visar hon en likaså brottslig vilja, likaså farliga tendenser som den, hvilken på enahanda sätt behandlar ett husdjur.

Man må icke invända, att genom utsträckning af strafflagens bestämmelser jemväl till andra djur än husdjur omöjliggör man månget behandlingssätt af de vilda djuren, som icke kan anses fördömligt, exempelvis jagt och fiske.

Detta blir ingalunda händelsen. Lika visst som jagtens och fiskets näringsfång kunna utöfvas på ett sätt, som icke öfverensstämmer med humanitetens lagar, lika visst kunna de idkas så, att de skäligen icke böra karakteriseras såsom straffvärda.

Men att i detta fall i lagstiftningen uppdraga gränsen mellan straffvärdt och icke straffvärdt är alldeles omöjligt. Derfor bör lagen så affattas, att domaren, som får för sig framlagda de närmare omständigheterna, kan skilja den straffvärde från den, hvilken handlat sedligt och oklanderligt.

Och jag upprepar än en gång: den *lagstiftande* makten i vår land har sådan erfarenhet af de *lagskipande* myndigheterna, att den icke skä-

ligen har anledning att hysa tvekan att i dessa myndigheters händer lägga afgörandet, när i de speciella fallen straff bör åläggas eller icke.

Slutligen vill jag påpeka ett ytterligare stöd för min uppfattning, att straff för djurplågeri äfven bör åläggas dem, hvilka utöfva sådant mot djur, som icke äro husdjur.

Genom ett cirkulär af den 4 november 1892 till domkapitlen, direktionerna öfver Stockholms stads undervisningsverk och Nya elementarskolan samt öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor har Kongl. Maj:t fäst »skolföreståndares och lärares, särskildt lärarnes i kristendoms-kunskap och naturkunighet, uppmärksamhet på angelägenheten deraf, att ungdomen erhåller en rätt insigt i människans förhållande till djurverlden samt i de skyldigheter, som människan i följd deraf har emot *såväl* de vilda *som* de tama djuren, i syfte att derigenom ungdomens medkänsla för djuren må väckas samt all onödig grymhet mot dem undanrödjas.»

Härmed har Kongl. Maj:t tydligt uttalat sig anse, att människan har pligter såväl mot de vilda som mot de tama djuren.

Att under sådana förhållanden stadga straff för pligtöfverträdelser är endast en enkel konsekvens af hvad som redan af Kongl. Maj:t uttalats som en oemotsäglich princip.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta, att 18 kap. 16 § strafflagen skall erhålla följande förändrade lydelse:

Misshandel af djur straffas med böter. Äro omständigheterna synnerligen försvårande, må till fängelse dömas.

Stockholm den 27 januari 1902.

Joh. Nydahl.

I motionens syfte instämma:

E. G. Åkerlind.

C. J. Öberg.

S. H. Kvarnzelius.

Johan Ericsson.

J. Persson.

C. J. Hammarström.

E. Norman.

Joh. Er. Nordin.

Halvar Eriksson.

P. Olsson

J. Nordin.

i Fläsbro.